

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgönyvám: Közlöny. Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.

Megjelenik naponta kétszer.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Hirdetések díjazás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestben 50 banival több.

Véres kardpárbaj Aradon.

Ingatlanok áresése.

Lapunk más helyén foglalkozunk azzal a ténnyel, hogy egyik Weitzer-uccai házat annak idején árverésen megvásárolták és most az illető tulajdonos veszteséggel volt kénytelen tudni rajta. Az kétségtelen, hogy az árverésen megvásárolt ház aránylag áron alul került új tulajdonosának birtokába, aki most mégis olcsóbban adta el. Ez ma már általános jelenség. A házak és telkek árai napról-napra esnek s ennek a látszólag furcsa tünetnek nem egészen egyszerű magyarázatát adni.

A helytelen szemlélet azt mondhatná, hogy régebben a házak árának emelkedését a lej ingadozása okozta. Ezzel szemben az igazság az, hogy amikor a szóban forgó aradi ház nyilvános árverésen elkelt, a lej már akkor is stabil volt. Az ingatlanok értékmorzsolódásának okait precízen megállapítani nagyon nehéz. A föld ingatlanok ára is jelentősen csökkent Romániában is, de szinte katasztrófális mértékben Magyarországon. A házak árai egy esztendő alatt több, mint harminc százalékkal estek úgy Romániában, mint Budapesten. A föld árának csökkenése nyilván szoros kapcsolatban van a gabonaárak esésével és a gazdák jeladósodásával. A házak árainak esése pedig valószínűleg onnan indul ki, hogy a súlyosan megterhelt polgárság nem tudja fizetni a házbéretet. Amíg a lakások kötött bére a minimális árnívó körül mozgott, addig nagy volt a lakáshiány, mert hat-hét szobás lakást tartottak olyanok, akiknek egy-két szobás is elegendő lett volna. Most, hogy nálunk a házbéretet a svájci frank színvonalára emelték, egyszerre lakáshiány állt be, mert mindenki igyekezett olyan lakásba meghuzódni, amilyen szükségleteinek megfelelő. Az így feleslegessé vált férőhelyek következménye az, hogy ma már akárhiány házakban hónapokig kiadatlanul állnak üres lakások. Hogy az üzletek körül a mai gazdasági viszonyok milyen rombolást vittek végbe, azt nem kell magyaráznunk. A becsúszkodott boltajtók nem emelik a háztulajdonosok jövedelemgyarapodásának eshetőségeit. A közgazdasági élet jövőmondói pedig azt jósolják, hogy ez a pusztító folyamat növekedőben van.

A fizetőképességében megrokkant lakásbérlő, az üresen álló lakások, végül a lezárt redőnyű boltok, nem nagyon csábítanak arra, hogy valaki házingatlan után törje magát. A mai súlyos adózási viszonyok mellett pedig befejezésül nem közömbös az sem, hogy az ingatlan olyan vagyonszám, amely a finác számára, hogy egy mondjuk a kirakathat fekszik. A föld- és háztulajdonosok minden időben jelentékeny tényezői voltak az ország gazdasági életének. A kereskedő és iparosoztály mellett ezek teherbíró képességére építették fel az állam pénzügyeinek vezetői az ország háztartását. A kereskedőt és iparost a hibás adórendszer és a mostoha közgazdasági viszonyok már ugyszólván elpusztították. Ha most a föld- és háztulajdonosok is erre a sorsra jutnak, vajjon kinek a vállain fognak pihenni az állam gazdasági épületének pillérei.

Tardieu bemutatkozása a francia parlamentben.

Az új miniszterelnök programot adott. — A kormány feltétlen hiva a leszerelésnek.

Párisból jelentik: Tardieu miniszterelnök ma tartotta meg a képviselőházban bemutatkozó beszédét. Ismertette az ország bel- és külpolitikai helyzetét és részletesen foglalkozott Franciaországnak a háború utáni újjáépítésével. Adatokkal igazolta, hogy a háború által elpusztított területeken ma már nem láthatók a háború nyomai sem. Sikeriült az államháztartást egyensúlyba hozni és a frank stabilizációját elérni. Kijelenti, hogy a kormány és a kamara minden kérdést egyöntetileg fog megválaszolni. Egyetlen olyan problémát sem

vet fel a kormány, amely az ország erkölcsi vagy anyagi érdekeit sértené. Foglalkozott a Young-tervezettel és a Saar-vidék gazdasági felhasználásának kérdésével.

A tengeri és szárazföldi leszerelésnek hiva a kormány és aktív részt fog venni a londoni leszerelési konferencián.

Bejelenti, hogy a legjobb barátságban szándékozik élni minden állammal és az a barátság fokozottabb Franciaország volt szövetségeseivel szemben.

Botrányos verekedés a berlini községtanácsban.

A kommunista és szociáldemokrata tanácsosok egymásra rohantak. — Egy 70 éves tanácsos arculütötte a kommunista szónokot.

Berlinből jelentik: A mai városi közgyűlésen botrányos verekedések történtek. Büsch főpolgármester megnyitja után Langer kommunista mondott beszédet, aki bizalmatlansági indítványt tett a főpolgármester ellen és veszedelmes örülteknek nevezte a szociáldemokratákat. Beszéde közben Tempel, heven éves szociáldemokrata tanácsos a beszélő felé szított és öklével arcába vágott. Ez jeladás volt

az általános verekedésre.

A szociáldemokrata tanácsosok megtámadták a kommunistákat és a tereben hatalmas verekedés keletkezett.

Gaspari elnök felüggesztette az ülést és bejelentette, hogy ilyen körülmények között a szavazást nem lehet megejteni. A közgyűlésen történt események nagy izgalmat keltettek Berlinben.

Készülődés az aradi liberális gyűlésre.

Hét volt miniszter és számos liberális politikus jelentette be részvételét a holnapi gyűlésre. — Marsieu dr. prefektus kijelentette, hogy minden körülmények között biztosítja a rendet. — A liberálisok biznak abban, hogy nem lesz rendzavarás.

(Arad, november 7.) Jelentette az Aradi Közlöny, hogy holnap reggel Aradra érkeznek Duca volt belügyminiszter, Lapedatu volt pénzügyminiszter, Mosoiu volt közlekedésügyi miniszter, Angelescu volt közoktatásügyi miniszter, Chirculescu, Dimitriu és Cosma Aurel volt miniszterek, kik résztvesznek az aradmegyei liberális-párt pénteki kongresszusán, amelynek előkészítésén már hetek óta tevékenykednek a párt aradmegyei szervezetei. A központ megbízásából ma Aradra érkezett Manolescu Dumitrie szenátor, bucaresti-i egyetemi tanár, aki ma délután a liberális-pártklub helyiségeiben hosszas megbeszélést folytatott a párt aradi vezetőivel, köztük Marcus Mihály dr. vezérigazgatóval, dr. Robu János v. polgármesterrel és dr. Ursu János volt képviselővel. A mai napon távirat érkezett Bucurestből, amelyben bejelentették, hogy a volt minisztereken kívül Aradra érkeznek a központ megbízásából Leonte Moldoveanu, Bussi, Stefan Ion ismert liberális politikusok is.

A kongresszuson meg fogják választani az új vármegyei és városi pártszervezeteket és a gyűlés szónokai nagyjelentőségű kijelentéseket fognak tenni. A liberális-párt körében egyébként meg vannak győződve arról, hogy a holnapi kongresszuson nem fognak megismétlődni a nagybányai és kolozsvári sajnálatos események.

Aradon schasem voltak annyira felkavarva a szenvedélyek, hogy az egyes politikai pártok harca tettelegességben robbanjon ki. Értesüléseink szerint

Marsieu dr. prefektus ma kijelentette Marcus Mihály dr. vezérigazgatónak, az aradi párt vezérének, hogy nem fog semmi néven nevezendő rendzavarást tűrni és a hatóságok mindent elkövetnek, hogy annak elejét vegyék.

A kongresszust egyébként 11 órai kezdettel a nyári színházban tartják meg.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott az aradi liberális-párt egyik vezetőjével, aki a következőket jelentette ki:

— A legteljesebb nyugalommal nézünk a holnapi kongresszus elé. Nem félünk senkitől és semmitől és semmi körülmények között nem hagyjuk magunkat terrorizálni. Hívünk szervezeten fognak felvonulni a kongresszusra és bár reméljük, hogy nem fog arra sor kerülni, de készek vagyunk, hogy szembe szállunk minden esetleges támadással. Nem hiszük, hogy annak a kormánynak emberei, kik, amikor az ellenzéken voltak, mindig a gyülekezési és egyesülési szabadságot hirdették, képesek legyenek most arra, hogy erőszakkal megzavarják a gyűlést.

Báró Bedeus Gusztáv naptártervezete a Népszövetség előtt.

A naptártervező báró aradi rokonat a tudós szebeni ny. állapán érdekes javaslatáró. — Minden hónap hétfővel kezdődne. — 1934. január elsején lépne életbe az új naptárbeosztás. Negyyszáznál több naptárreform közül báró Bedeust a legcélszerűbb.

Egyházi körök is tökéletesnek tartják Bedeus báró tervezetét.

(Arad, november 7.) A Népszövetség genfi palotájában ezerféle reformon török a felüket, amelyekkel megjavítanák a világ folyását. Ezek közé a reformok közé tartozik a naptár megváltoztatásának tervezete is, mert úgy látjuk, hogy többek között a jelenlegi naptár is oka annak, hogy annyi baj van a világon. Genfből érkezett jelentés szerint, négyszáznál több naptárreformra vonatkozó tervezetet küldtek a népszövetséghez a világ összes államaiból. A legérdekesebb és legcélszerűbb tervezetnek tartják Genfben báró Bedeus Gusztáv naptárreformját, akinek tervezete meghagyja a jelenlegi tízenkét hónapot, de olyan változtatásokat eszközöl, amely stabilá teszi az összes ünnepeket.

Báró Bedeus Gusztáv bátyja az elhunyt báró Bedeus Károly aradi vasuti főtisztviselőnek, nagybátyja báró Bedeus Károly Asztrigári főmérnöknek és Nagy Imre, az aradi Termény- és Aruraktár igazgatója feleségének. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Nagy Imre igazgatót, aki elmondotta, hogy báró Bedeus Gusztáv Nagyszébenben él, mint nyugalmazott állásán. A naptárjavaslatát már 1927. augusztusban elkészítette, de esztendőig folytatott tanulmányokat abban az irányban, hogy reformja az egyházi körök tetszését is elnyerje. Mielőtt betérjesszette volna a Népszövetséghez, kikérte az egyházi körök és külföldi ismert tudósok véleményét is. Reformját mindenki tökéletesnek találta, amely egyházi, mint gazdasági érdekeknek megfelel. A reform tízenkét hónapos esztendőt ajánl, de a hónapokat két csoportra osztja be. A negyed évek kezdő hónapjai, vagyis január, április, július és október a javaslat értelmében öt héttől, a többi hónapok pedig négy héttől állanak. Az évnek pontosan 52 hete, vagyis 364 napja lenne. Az elma-

radó napokat minden hatodik évben egyenlőten ki egy szökőhét beiktatásával, amely december ötödik hete lenne. Minden hónap hétfővel kezdődne és minden ünnep ugyanarra a napra esne. A naptárreform báró Bedeus javaslatára szerint, 1934. január elsején lépne

Megkezdődött a Rombach-uccai gyilkosság bünpere.

Egy pincér, egy nyomdász és egy fodrász megölték a cselédleányt és véresre verték egy kereskedő apró gyermekeit. — A vádlottak tagadnak.

Budapestről jelentik: Ma kezdte meg nagy érdeklődés közepette a büntető bíróság a Rombach-uccai gyilkosság ügyének tárgyalását. Még 1919-ben történt, hogy ismeretlen tettesek behatoltak Brandl Izidor kereskedő Rombach-ucca 10. számú lakására, ahol csak a kereskedő két gyermeke és a cseléd tartózkodott.

A betörők megfojtották Kiss Etelt, a cselédleányt, majd addig verték a két gyermeket, míg eszméletlenül elterültek a földön.

Ezután kifosztották a lakást. A rendőrségi nyomozás eredménytelennek bizonyult.

Körülbelül egy évvel ezelőtt Fried Árpádné jelentkezett a rendőrségen és elmondotta, hogy volt férje, Wallenstein Ödön pincér követte el a gyilkosságot öccsével, Wallenstein Márnó nyomdással és Tóth Lajos fodrásszal együtt. A gyilkosokat 11 hónappal ezelőtt letartóztatták.

Ma kezdődött meg a főtárgyalás, amelyen mindhárom vádlott tagadta bűnét. Az ítéletkijáratás napja még bizonytalan.

Karhatalom szállja meg az ország középületeit.

A szovjet megalakulásának évfordulója alkalmából nagyarányú tüntetésektől tartanak. Az intézkedés országos érvénnyel bír.

Kolozsvárról jelentik: Tegnap reggel élénk feltűnést váltott ki a közönségből, hogy

szuronyos csendőrök jelentek meg a középületek előtt, melyeket megszálltak.

Először a törvényszék épülete előtt vonultak fel a csendőrök, majd a posta, a pénzügyigazgatóság és a többi középület előtt is megjelent a karhatalom. Arra a kérdésre, hogy a köz-

épületek karhatalmi őrzete mit jelent, hivatalos helyen azt a választ adták, hogy

országos intézkedésről van szó, amely minden városra egyformán bír érvénnyel.

Állítólag a kommunizmus kiáltásának évfordulójára való tekintettel rendelték el a középületek fokozottabb őrzését, főleg azért, mert tegnapelőtt már tüntetések voltak a fővárosban.

TARCA.

Költő-mese az aradi temetőből.

Ki amit életében megszekott —
tolytatja azt a lélekvándorlásban.
Hindu bölcseségből.

Életében, a huszonkét esztendő, arasznyi életében, úgy váltogatta a hónapos szobáit Hrabovszky, akár Franciaország ma a miniszterelnökeit. Hrabovszky, a „hírlapíró és költő”, amint az aradi temetőben levő márványfejfája szabatosan megírja.

Egyebekben a harminchárom-harmincnégy év előtti aradi éjszakáknak volt jókedvű és elegáns hőse Hrabovszky Lajos. *Rabócski ur*, — neveztek a magyarvárosi korcsmákban a szürszabók és papucsosok, akikhez szabadelvű beszédekt ment tartani. *Chrebevszki ur*, — mondta gúnyosan az epés fiskális, aki nem tudta írnia nélkül nézni patyolat gamásniját és az orléáni herceg módjára nyíratott kis hegyes szakállát. Ő maga, amikor a magyar fővárosi írók lejöttek aradi vendégszereplésre, ezek elképesztésére félméteres névjegyet csatoltatott ezzel a felirással:

Nobilis Hrabovszky
eadem de genere Hrabova.

Kedves jelenség volt: mindennél, ami akkor az íróshoz tartozott: nagyratörő ter-

vekkal, — egyik héten a politikai pálya felé, a másikon a költői halhatatlanság irányában — adóságokkal és tídővésszel.

A hónapos szobák kiadói akkor nem igen válogathattak a bérlőkben, de Hrabovszky ur után még se kapkodtak. Hagyján, hogy nem fizetett pontosan. Hanem néha kiültött a párbaj-mánia a városban. Ilyenkor a szerkesztőség után hajnalig parkoltak Kosztká Mihállyal, aki az antimilitarizmusnak előretolt apostola-ként minden héten beleültözött a kávéházban egy közös főhadnagyba. Azután színészek is gyakran jöttek hajnali dramaturgiai vitákért hozzája. Már pedig hajnalban a szerkesztő uraknak is aludni és mások álmát hékén hagyni ilik.

Igy ment a főtéri Mattincloitt-házból a Templom-uccai Kubovics-házba, majd Stepnickáéknál bérelt egy majdnem külön bejáratú. Onnét még kényelmesebb lakásba került. Követte egész híven Murgerek, az akkor igen divatos írónak, a *Scènes de la vie de bohème* írójának receptjét: „A bohém-élet előszoba a halhatatlanságba, vagy — a kórházba”. Hrabovszky ur belekerült a kórházba és ott eszondesen beváltotta szerelmes verseinek fenyegetését, a melyekben megírta, hogy újan fog meghalni.

Meghalt. A szerkesztője, Edvi Illés László megszerezte neki a költők sírom tül jutalmát és „közadakozásból” sírkövet emeltetett neki, amelyen rajta van a lant is, jelezvén a tájékozatlanoknak, hogy ott Hrabovszky. a költő pihen.

Történt, hogy a mállati készülő sírt az idén valaki kijavította. Innét azonban a te-

metőfelügyelő, a városnak pedáns és hisséges alkalmazottja, megtudta, hogy valaki mégis tartozik ehhez a régi sírhoz.

— Jó lesz, ha megmondja annak az urnak, hogy ezért a sírért megint, jár-ez, illeték, — mondotta a pallérnak.

— Miféle?

— Persze. A sírokat, ha kapták, ha vették, harminc évre szól az. A harminc év megletelt.

— Na aztán, akiért nem fizetnek?

— Ki nem dobhatjuk a sírból. De ha a temető költözni talál, akkor azokat a halottakat, akiknek nem hosszabbították meg a tartózkodási engedélyét, közösen hantolják el.

— Bizony, az baj lenne.

És itt következett el Hrabovszky urnak, az éjszakák csatangelőjének, a csélesap albérlőnek, a bohémnak sírom tül sorsa. Halála után is ki akarják stágerolni.

Hogy hogyan fogják ezt a nehéz kérdést elintézni, azt nem tudni. A kérdés semmiesetre se olyan égető, mint amikor Moskovits Pepi, a kosztadó vénleány üzente a szerkesztőségbe, hogy vigyék el estig a szennyes fehérneműket, a felöltöt meg a vivógarmatúrát, mert a szoba már ki van adva. Talán Aradvárosa tesz kivételt az egykori újságíróval szemben, aki anynyi tudósítást írt a vízvezeték, meg a szennyvizcsatorna születése idején — tán talál a költő szelleme egy mecénást, aki kifizeti helyette harminc évre előre a bért.

Azután megint folytathatja csönvés, nyugodt álmát a soha el nem ért képviselői mandátumról, a tizedik verskötetéről, a huszonötödik párbairól és a városi házi premierről.

A berlini szovjet-követség palotája.

Fent a jobbsarokban Krestinsky, berlini orosz követ.



Csak képesített tanárok működhetnek a nyilvános aradi katolikus gimnáziumban

Eleitették azt a feltételt, hogy Fischer Aladár távozzék az intézet éléről. — A gimnázium csak a jövő tanévben teljesítheti az új követelést és ideiglenes nyilvánossági jogot kér. — Marsieu dr. prefektus közbenjár a magyar gimnázium érdekében.

„Ez a lépésem nem kortesfogás, hanem az igazság elismerése.”

(Arad, november 7.) A katolikus gimnázium ügye közel évtizedes sérelme Arad magyarságának, mert az a rövid periódus, amikor a nyilvánossági jog gyorsan elmúlt örömeit és kiváltságait élvezte, alig számít. Annál keservesebb volt az utána jövő időszak. A nyilvánossági jog megvonása — mint minden magyar szülő saját, szomorú tapasztalataiból tudja — lassankint elsorvasztotta ezt a nagy reményekkel indult magyar kulturintézményt és minden intervenció, minden fáradozás hiábavalónak bizonyult, az Angheliescu-szellem nem engedte érvényre jutni a belátást. Most ismét egy halvány reménysugár villant fel a mindig reménykedő magyar szülők szeme előtt és sokezer aradi magyar sóhajta: talán most.

Legutóbbi bucaresti-i útja alkalmával Marsieu Justin dr. megyei prefektus — mint megírtuk — saját iniciatívájából, anélkül, hogy erre külön felkérték volna, utánajárt az aradi katolikus gimnázium ügyének. Bucarestiben azt a felvilágosítást kapta, hogy a gimnázium ügye még nem nyert elintézését, mert az intézet nem teljesítette még a számára kitűzött feltételeket. A prefektus hazaérkezése után közölte ezt az intézet vezetőivel, akikkel megbeszélést folytatott arravatkozólag, miképpen lehetne a kérdést megoldani. A közoktatásügyi miniszterium feltétele az, hogy az intézet tantestülete tisztán képesített tanárokból álljon.

mivel jelenleg több képesítéssel nem rendelkező tanár működik az aradi katolikus gimnáziumban.

A régi feltételek közül a kormány törölte az összes személyi vonatkozású kérdéseket, így tehát azt a követelést is, amely Fischer Aladár igazgató lemondását célozta.

A megbeszélés folyamán az aradi katolikus gimnázium vezetői hangsúlyozták azon szándékukat, hogy a miniszterium feltételének eleget tegyék. Csupán arra hívták fel Marsieu dr. figyelmét, hogy

a feltételt legjobb esetben a jövő tanévben, tehát 1930. szeptember 1-én teljesíthetik, miután a képesített tanárok már állásban vannak és hamarjában nem lehet most a tanév folyamán új tanárokat kapni. Aggodalmukat fejezték ki a tanárok szerződötése kérdésében is. Ha a tanárokat felveszik és

valamilyen oknál fogva újra elhalasztódik a nyilvánossági jog megadása, az intézetre nagy, szinte elviselhetetlen anyagi terhek hárulnak

ami még rosszabbá tenné a helyzetet. Arra kérték tehát Marsieu dr. prefektust, eszközölje ki, hogy ideiglenesen adják meg a nyilvánossági jogot, azzal a kikötéssel, hogy bizonyos, meghatározott időn belül képesített tanárokat kötelesek a katedrára állítani.

Ha a határidő elteltével a feltétel teljesítése nem történt meg, a nyilvánossági jogot megvonhatják. Marsieu Justin dr.

indokoltnak találta a kérelmet és felhívta a katolikus gimnázium vezetését, adja be sürgősen erre vonatkozó kérvényét, ő pártólólág terjeszti elő

és kéri teljesítését.

Újra felvillant tehát a halvány reménysugár a magyar szülők szeme előtt. Talán most sikerül, annál is inkább, miután Marsieu Justin dr. prefektus, aki a kezébe vette az ügy elintézését, nemrég ezt a kijelentést tette az aradi katolikus gimnázium kérdésében az aradi újságíróknak:

— Ezt a kérdést azért akarom elintézni, mert igazságosnak találom Arad magyarságának kérését. Nem választás: kortesfogás ez, mert én egyetlen egy magyart nem fogok megkérni arra, hogy a kormánylistára szavazzon a katolikus gimnázium érdekében...

Nem a nyilvánosságnak volt szava ez a követelés, de az új reményt alátámasztó dokumentumként kellett megörökíteni.

Marosi Rudolf.

Véres kardpárbaj Aradon.

Katonatiszt és ügyvédjelölt összeszólalkozása. — A párbaj ma délután folyt le és az ügyvédjelölt súlyos sebesülésével végződött.

(Arad, november 7.) Véres kardpárbaj játszódott ma le Aradon, az I. Rosiori-czred laktanyájában. A párbaj előzményei a következők:

A napokban Chirila I. Rosiori-főhadnagy és Petrovici Stevo aradi ügyvédjelölt a Flora-büfében tartózkodtak. A két fiatalember valamin összeszólalkozott és a vita hevében Chirila főhadnagy Petrovici ügyvédjelölttel szemben sértő kifejezéseket használt. Az ügyvédjelölt eltávozott és segé-

Tízmillió sikkasztás a galaci adóhivatalban.

Letartóztattak két pénzügyi tisztviselőt. — A ploesti-i pénzügyigazgatóságon is sikkasztás történt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Galacban megtartott pénzügyi vizsgálat kiderítette, hogy több

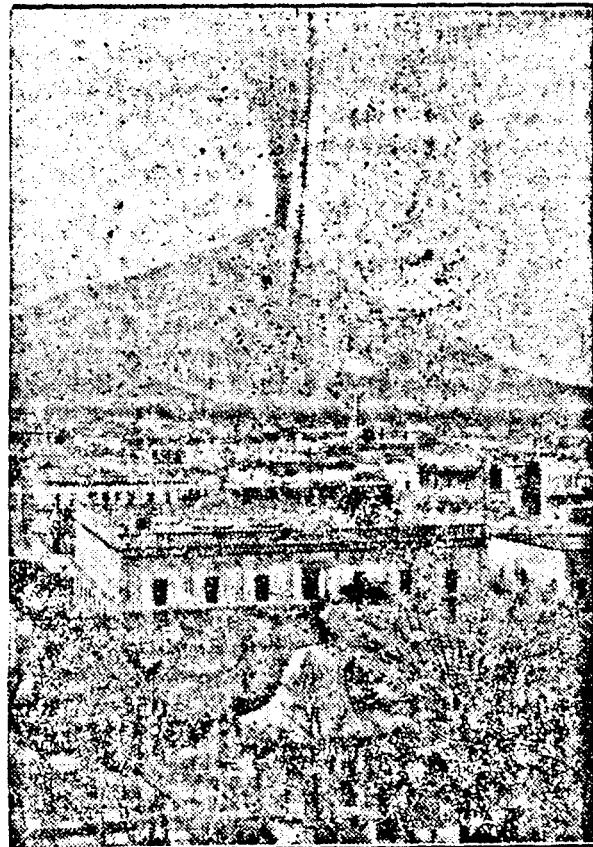
mint tízmillió lejtel károsították meg az államot. A vizsgálatot vezető Stroescu vezérfelügyelő feljelentést tett az ügyészségen, melynek alapján Petrescu galaci adóhivatali tisztviselőt letartóztatták. Benescu perceptort egyidejűleg felfüggesztették.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium egyik vezérigazgatója tegnap rovincsolást végzett a ploesti-i pénzügyigazgatóságon és megállapította, hogy a nyugdíjalapból kétszáz ezer lej hiányzik. A vizsgálóbiztos az ügyészhez tett feljelentést, mely megindította a bünygyi vizsgálatot.

Négy száz halottja van a Santa Maria kitörésének.

Amerika egyik legnagyobb katasztrófája volt a guatemalai vulkánkitörés.

Guatemalából jelentik: A Santa Maria vulkán kitörésének 400 emberét esett áldozatul. A tüzhányó kitörése volt a legnagyobb vul-



A „SANTA MARIA” TÜZHANYÓ GUATEMALÁBAN.

kánkatasztrófa, ami az amerikai kontinensen történt a Monte Péle erupciója óta. Az anyagi kár milliókra rug.

Parasztforradalom tört ki Oroszországban.

Bucurestiből jelentik: Az Unversul híradása szerint a Déloroszországból érkező utasok arról számolnak be, hogy Jekaterinodarban parasztlázadás tört ki. A szovjethivatalnokokat sorban lemészárolta a felbőszült pa-

rasztság, amelynek megfékezésére katonai büntetőexpedíciók indultak. Sebastopolban és Batumban kórházakká alakították át a középületeket és mindenütt ostromállapotot hirdettek ki.

Új választópolgárok az aradi törvényszék folyosóján. A bíróság a négy polgári végzettséget elismerte. — Majdnem valamennyi felebbezésnek helyt adott.

57 polgárral gyarapodott ma az aradi választók száma.

(Arad, november 7.) Reggel kilenc óra. Szokatlanul mozgalmas a járásbírószék folyosója. Prémbundás uriaszonyok, szepegő fiatal leányok, kispolgári leányok várakoznak Zih járásbírószék elnök ajtaja előtt. A városbírószék megtagadták a választójogi névjegyzékbe való felvételüket és most a bírósághoz felebbeztek. A városbírószék nem fogadták el a négy polgárról szóló bizonyítványt és ők jogaik biztos tudatában fordultak a bírósághoz.

— Mégis csak hallatlan, — hangoskodott egy perzsabundás fiatal asszony. — hogy azért, mert magyarok vagyunk, elűssenek bennünket törvényben biztosított jogaink gyakorlásától. A törvény értelmében mi szavazópolgárok vagyunk és követeljük, hogy jogunknak érvényt is szerezhessünk.

Önagységának szeméi lázasan csillogtak. Komolyan vette azt, hogy ő állampolgár s mint adófizető polgárnak jogai is vannak.

— Mit bánom én az egészet. — szólalt meg egy fiatal leány — mi közöm nekem a politikához? Apám azonban rámparancsolt, hogy felebbezzek és majd ha kell, akkor szavazzak. Nem tehettem mást.

Közben percenként előkerül a kis retikülből a tükör, ruzs, puder és egyéb szerszámok, amelyek a kozmetika birodalmához tartoznak. Valamennyien úgy készülnek, mintha a korzóra vagy pedig valami zsurbába mennének.

Két idősebb iparosember beszélget. — Mindig mondtam én. — szól az egyik — hogy nem asszonynépségek való a politika. Látja koma, még itt is minden gondjuk csak az, hogy jól ki legyen festve a szájuk.

— Ez már igaz — bólongatott a másik. — Az asszony maradjon csak odahaza a konyhában a spárhelt mellett. Hagyja a politikát az embernek.

Az óramutató lassan forog. Egvenként szólítják be a künn várakozó választópolgárléteket Zih járásbírószék elnök szobájába. Ezalatt pedig künn tovább csevegnek a listából kimaradt nők. Egy kéményseprő tűnik fel a láthatáron.

— Meglátja, szerencsém lesz. — szólalt meg a perzsabundás asszony — kéményseprővel találkozni jó jel. Egész biztos felvesznek a listába és akkor, azután én is választópolgár leszek.

— Egy szavazat is döntő fontosságú lehet — hangzik a mellette álló barnahajú menyecske válasza. — a Géza mesélte, hogy valamelyik miniszter egy szavazaton bukott meg.

... és a jelöltök kedélyesen csevegnek. Számuk azonban egyre apad. Mindenik mosolygó arccal jön ki Zih járásbírószék elnök szobájából.

— Felvették... Elismerték, hogy a négy polgári is választói jogosultságot biztosít... Sikertült... Én is szavazó lettem... mondogatják a künn várakozóknak, majd újra előkerül a retikülből a tükör és annak valamennyi kelléke. Egy kis igazítás és azután Önagysága a választópolgár, elindul a korzóra.

Negyvenegy nőnek a felebbezését tárgyalta ma a járásbírószék. Valamennyit felvették, csupán Vas Margit Bulevardul Regele Ferdinánd 15. szám alatti lakost utasították vissza, mert nem tudta igazolni, hogy „résztvesz a közterhek viselésében.” Zih járásbírószék elnök határozata következtében a legújabb aradi választópolgárok a következők:

Vidéky Etelka, Vidéky Gabriella, Szathmáry Erzsébet, Szathmáry Ilona, Vitwitsky Margit, Bérczy Ilona, özv. Csányi Istvánné, özv. Kovács Ferencné, Tóth Albertné, özv. Boros Kálmánné, Boros Anna, Pálly Gyuláné, Szántó Olga, Kovalcsik Gyuláné, ifj. Herold Gyuláné, Róth Lipótné, Mihályi Margit, Nagyváry Márta, Magyar Ilona, Niedermayer Rudolfiné, Janker Péterné, Soltész Magdolna, Tay Gyuláné, Oláh Margit, Oláh Matild, Schlott Margit, Schlott Sára, Vas Gyuláné, Helmy Istvánné, Huszágh Anna, Juhász-Kádár Katalin, Boros Károlyné, Mayerhofer Mar-

git, Schraub Péterné, Zöldy Etel, Kovács Jolán, Kovács Vilma, Reisinger Sándorné, Hartmanné-Schwartz Ilona és Reisinger Zsuzsanna.

Néhány férfi felebbezésével is foglalkozott a járásbírószék. Ezek Berecz János, Becsky Mihály, Halász János, Dietrich Ferenc, Nikolajevits Albert, Konya Ferenc, Kárpáthy Albert, Gyenes József, Farkas József, Nagy János, Józsa Mátyás, Kovács József, Bohn Károly, Mayerhofer János, Kovács Ferenc és



Kecskeméti András aradi lakosok voltak. Valamennyit felvették. A mai napon tehát 57 választópolgárral gyarapodott az aradi szavazók száma. A többi felebbezések ügyében november 12-én döntenek.

... és a választópolgárok, amikor kitétek a törvényszék kapuján, arculkon diadalmamosoly pihent. Győztünk. Ez minden nőnek a legnagyobb gyönyörűség.

Ferenczy György.

Forradalmi államesiny készül Lengyelországban.

A szocialisták erélyes akcióra határozták el magukat Pilsudszky és tisztjei ellen. — Oriási izgalom Lengyelországban.

Berlinből jelentik: A Deutsche Tageszeitung riasztó híreket közöl Lengyelországból. Szlavik ezredes, Pilsudszky egyik barátja kijelentette, hogy a kormánynak tudomására jutott, miszerint

a szocialisták forradalmi államesinyt akarnak végrehajtani.

A szocialisták Pilsudszky tisztjeinek a szembe

való hatolása kapcsán elhatározták, hogy erélyes akciót indítanak meg a kormány ellen Varsóban és a többi lengyel városban kedden és szerdán nagy tüntetések zajlottak le.

Az országban nagy az izgalom. A rendőrség kettőzött őrszemek segítségével igyekszik fenntartani a rendet.

Lezárult Arad egyik legrégebbi üzletének redőnye.

Özv. Hammerschlag Lipótné a boltbért nem tudta fizetni a bazár jövedelméből. — A gazdasági tragédia újabb áldozata.

(Arad, november 7.) Az ipart és kereskedelmet sújtó gazdasági tragédia ismét áldozatot követelt Aradon. A város főterén egyik legrégebbi üzlet zárta le redőnyeit, mert nem tudott megbirkózni a reája nehezülő terhekkel. Özvegy Hammerschlag Lipótné zárta le ma üzletét, mert jövedelméből nem tudta fizetni a boltbért és a magas adókat.

Özvegy Hammerschlag Lipótné régebben tra-

fikja volt ugyanazon helyen. Megvonták tőle a trafikengedélyt és akkor bazárüzletet rendezett be a régi helyiségében. A rokonszenves idős uriaszony évtizedek óta egyik legszolidabb kereskedője volt Aradnak. De őt is elérte az a sors, amelynek annyi iparos és kereskedő lett áldozata. Ismét egy boltelhelyiség redőnyére kerül a tábla, hogy: „Kiadó.”

Irodalom és művészet

Schlattner Gyula hangversenye.

Nem épen nagyszámu, de annál lelkesebb közönség előtt tartotta Schlattner Gyula csütörtök esti hangversenyét a Minorita Kulturházban. Az idei koncert újabb sikert jelent a fiatal, tehetséges zongoraművésznek, akinek pályája minden újabb etappját élénk rokonszenvvel kíséri a zeneértő közönség. Évről-évre kialakul, mélyül játéka, nemcsak technikában, hanem tartalomban, az előadás finomságában is és ez utóbbi mindinkább pregnánsabb egyéni karaktert mutat. Játékában különösen biztos ritmusérzéke és a szép legatók emelendők ki, de a staccatókat és nagyobb ugrásokat is mindinkább fokozódó biztonsággal hozza ki. Beethoven „Apassionata”-ját sok temperamentummal és tüzzel játszotta, Chopin-szünoknál pedig a H-dur Nocturno és a „Cello” Etude lirai részeinek művészi megformálása sikerült leginkább. Schubert, Debussy, Albeniz, végül saját kompozíciók zárták be a nívós műsort. Saját kompozíciói igen figyelemreméltóak és sok invencióról tesznek tanúságot. Ezeket különben minden külső gátlástól menten, spontán érzéssel adta elő. Sok, megérdemelt tapsot kapott. Dr. Sz. K.

* Az aradi színház heti műsora. Péntek: Agglegény apa (vigjáték, C. bérlet.) Szombat: Román előadás. Vasárnap délután: Kisértetek (Ibsen drámája, új betanulásban, mérsékelt helyárrakkal.) Kezdeté 4 órakor. Este: Román előadás. Hétfő: A pók (amerikai bűnügyi dráma, A. bérletben.)

* Az aradi színház iroda hírei. Agglegény apa, ez a szellemes amerikai vigjáték a színház ma esti műsordarabja, amely ma először megy C. bérletben. A szezonban ez volt az első próza-újonsága a társulatnak, amelyel azonnal csatát nyert a közönséggel szemben. Szendrey igazgató, Izsáky Margit, Indra Manyi, Fekete Irén, Homokay, Simon, Joanovits, Földes a főszereplői. — A Kisértetek, Ibsen hatalmas drámája szerepel vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a színház műsora. Ez a komoly, hatásos dráma hosszú

esztendő óta nem volt műsoron és lebilincselő életből metszett realitása megdöbbentő. A színház igazgatósága nagyszerű kiosztásban tüzte ki a Kisérteteket, a főszerepekben Fekete Irénnel, Izsáky Margittal, Simonnal, Földessel és Kallóssal. — Hétfőn a Pók, a szenzációs bűnügyi dráma megy a színházban, amely az elmúlt héten oly osztatlan és hatalmas sikert aratott, a premier rendes kiosztásán.

* A Kölcsey-egyesület felolvasásai a Kulturpalotában november 17-én este indulnak meg. Az elnöki megnyitóbeszéd után két kiváló erdélyi regényíró előadása van soron. Szántó György az erdélyi magyar gyerekek Elek nagyapójáról, Benedek Elekéről ír fájdalmas emlékeztetést. Tabéry Géza, kinek nemrég megjelent regénye, a Vértorony, a magyar írásművészet elsőrendű alkotásai közül való, aktuális irodalmi tárgyról fog szabadon előadni. Dohnányi egy zeneművét fogják előadni. Kell József dr., Zalay Sándor, Kell Rezső, gróf Porcia Lajos és dr. Szele Károly. Szavalat fogja még teljessé tenni a Kölcsey-egyesület megnyitó előadását, mely minden tag számára ingyenes. Ujjonnan belépő tagok kedden és pénteken délután 5—6-ig válthatják ki tagsági igazolványukat a Kulturpalota Kölcsey-szobájában.

Nagyszabású kémkedést lepleztek le Németországban.

A megszállás alatt levő vidéken katonai titkokat árultak el a franciáknak. — Letartóztatták a kém-szervezet fejét.

Berlinből jelentik: Az I. G. Farbenindustrie konzernjéhez tartozó Lauma-művek weissenfelsi telepén nagyarányú kémkedést lepleztek le a rendőrség. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy katonai személyek katonai titkokat is árultak el a franciáknak. Több letartóztatás történt. A nyomozás eddigi adatai szerint a kém-szervezet központja a francia megszállás alatt levő Saar-vidéken volt. A szervezet feje Ficker Vilmos 33 éves kereskedelmi utazó volt.

Ujabb hatalmas tőzsdekrach Newyorkban

Tízmilliárd dollárra tehető a tegnapi nap vesztesége. — Tumultuozus jelenetek a krach hírére egy óceánjáró hajón. — Verekedés a rádiófülké előtt.

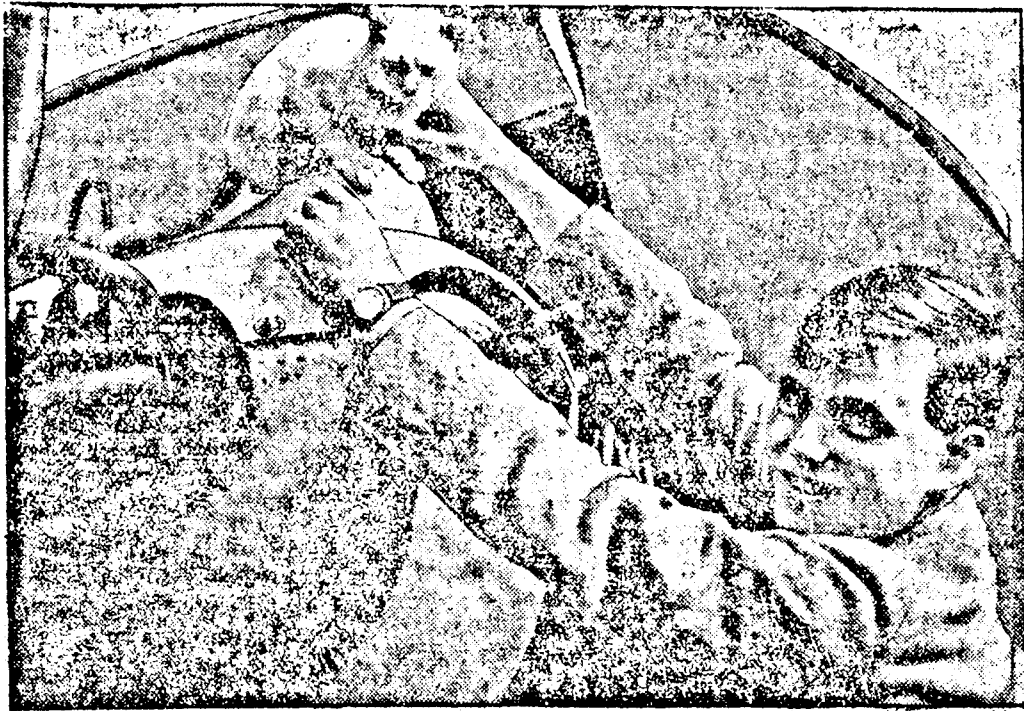
Newyorkból jelentik: A tőzsdetanács óvintézkedései dacára tegnap ismét nagy tőzsdekrach volt Newyorkban. A tanács a tőzsdeórát háromra szállította le. Ennek dacára körülbelül öt millió részvény cserélt gazdát, ami lényegesen túlhaladja a piac felvevő képességeit. Körülbelül tíz milliárd dollárra tehető a tegnapi nap vesztesége, ami óriási pánikot okozott az üzleti világban.

Párisból jelentik: Tumultuozus jelenetek játszódtak le az egyik nagy óceánjáró gőzös fedélzetén, amikor a rádió az újabb amerikai tőzsdekrach hírért adta le a hírt. A hajón utazó üz-

letemberek a rádióhoz rohantak s mind táviratozni akart megbizottjának. A kereskedők verekedtek, hogy hamarabb az apparátushoz jussanak és eme igyekezetükben letépték egymásról a ruhát. Végül a kapitánynak kellett rendet csinálni. Felállította matrózait és utasítást adott arra, hogy a táviratozni akarókat állítsák sorba és csak egyenként engedjék a fülkébe. Amikor a hajó Le Havre kikötőbe érkezett az amerikaiak a postahivatalhoz rohantak és a kábelek egész tömegét adták fel Amerikába.

35.000 km.-t repült egy macska kíséretében.

Báró König v. Warthausen 20 lőerejű „Hünelfeld“ nevű kisgéppel Newyorkba érkezett, ahonnan a napokban tér vissza Németországba. König v. Warthausen báró Berlinből elindulva Oroszországon, Indián, Kinán, Japánon és Mexikón át repült Newyorkba. Újára nem vitt magával senkit, csupán kis macskája kísérte el a



merész vállalkozásra, amelynek sportbeli és technikai jelentősége igen nagy.

Nagytakarítás a külföldi szovjetkövetségeken.

— Roisemann Berlinbe érkezett. —

Berlinből jelentik: A G. P. U. az orosz titkos politikai rendőrség rendkívüli megbízottja Roisemann a német fővárosba érkezett. Roisemann, mint ismeretes, a megbízással utazza be Európa különböző fővárosait, hogy az ottlevő szovjetkövetségeket megtisztítsa azoktól, akik Moszkva szempontjából nem elég megbízhatók immár. Lehet azonban, hogy Roisemann küldetése csak arra való, hogy

egyes szovjetkövetségi alkalmazottak bűnös manipulációinak véget vessen. Roisemann megjelene Párisban idézte elő a híres Besse-dovsky-ügyet.

Roisemann megjelenése a berlini szovjetkövetségen nagy izgalmat keltett. A vizsgálat eredményéről még eddig nem került semmi nyilvánosságra.

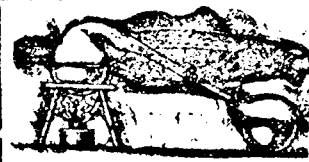
November 12-én lesz ítélet a város és tisztviselői közötti perben

Ha a tisztviselők vesznek el a pert, úgy 140.000 lej költséget kell fizetniük.

(Arad, november 7.) Ma délelőtt tárgyalta a temesvári tábla közigazgatási bírósága az aradi városi tisztviselők második csoportjának a város elleni perét. Mint ismeretes, november 5-én 23 tisztviselő ügyét tárgyalta le a bíróság, míg ma 37 tisztviselő ügye került sorra. Dante Gherman dr. a tisztviselők ügyvédje újból a köztisztviselőkről szóló szabályrendeletre hivatkozott, amely megállapítja a tisztviselők jogát az előléptetésre, míg a város képviselőjében Lutai Cornel dr. elnök kérte a kereset elutasítását arra való hivatkozással, hogy az előléptetések nem jogerősek. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy egy kiskorú gépirókisasszony is perelte a várost. Lutai dr. kijelentette, hogy a törvény értelmében a kiskorúak nem véglegesíthetők és nem léptethetők elő. Ezt a pert a mai tárgyalás folyamán vissza is vonták. A bíróság a perbeszédet el-

hangzása után kimondotta, hogy az ítélet november 12-én hirdeti ki, tehát akkor, amikor az első csoport ügyében dönt.

A hatvan városi tisztviselő három millió lejes pere ügyében jogászörökben az a vélemény, hogy a tisztviselők feltétlenül elvesztik a pert, miután a város nem hibás abban, hogy a minisztérium még nem döntött az előléptetések ellen beadott felebbezés ügyében. A per elvesztése nagy csapást jelentene a városi tisztviselőkre, miután ebben az esetben nekik kell viselni a perköltségeket, amelyek körülbelül 140.000 lejt tesznek ki.



Xeresi bor
vagy
csukamájolaj?
melyik a jobbízű?

Ha Önnek, vagy gyermekeinek csukamájolajat kell szedni, ne felejtsek el, hogy az

ELIXIR PANGADUINE

a legfinomabb tokhal májkivonatból készül, ize elsőrendű, a csukamájolaj minden hatásával rendelkezik és négyeszer olyan erős

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

A magyar kormánnyal kell tárgyalni a városligeti csatorna betömése ügyében

(Arad, november 7.) A város vezetősége nagyarányú tervek előkészítésén dolgozik. Arról van ugyanis szó, hogy a ligeten át húzódó élővízcsatornát betömjék, a rajta keresztülvezető hidat lebontsák és széles aszfaltutat építsenek ki a vasút felé. Egycélre a csatorna betömését készítik elő. A csatorna ugyanis, amely Mezőhegyes felé vezet, nemzetközi egyezmény tárgya és így a betömés ügyében a magyar kormánnyal kell tárgyalni. Vellecsy Géza dr. helyettes intermar-nizottsági elnök megbízást is kapott arra, hogy felhivatalosan erre vonatkozólag megbeszélést folytasson. A város a jelenlegi csatorna helyett másikat létesítene, amely a Béla-tér alatt folyna. Itt boltozatos csatorna épülne. Természetesen mindez nagy anyagi áldozatot igényel és a város vezetősége nem is gondol arra, hogy ezt a költségvetés keretén belül valósítsa meg. A jelenleg folyó munkálatok csupán előkészületek arra az esetre, ha a város megfelelő külföldi kölcsönt kapna s ennek egy részéből hajtaná végre a városrendezés munkáját.

Visszahelyezték állásába három közjegyzőt.

A marosvásárhelyi tábla hatálytalanította a megsemmisítő miniszteri rendeletet.

(Arad, november 7.) Több alkalommal beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy az igazságügyminiszter számos erdélyi közjegyzőnek és köztük dr. Beles Jenő aradi közjegyző kinevezését formai okokból megsemmisítette. Természetesen ez az intézkedés nagy feltűnést keltett országszerte, mert jogi következményei szinte beláthatatlannak mutatkoztak. Az érdekelt közjegyzők valamennyien megfelelőbezték a táblához a miniszteri rendelkezést és tisztségükbe való visszahelyezésüket kérték. A temesvári tábla előtt is több ilyen felebbezés fekszik és azoknak a tárgyalása a közeljövőben fog megtörténni.

Ezt megelőzőleg érdekes elvi jelentőségű döntést hozott most a marosvásárhelyi tábla. Alhoza az aradi származású dr. Albu Cornel szászrégeni közjegyző két kollegájával, dr. Morariu Gyula marosvásárhelyi és I. M. Cristea csikszeredai közjegyzővel együtt megfelebbezték a miniszteri döntést. A marosvásárhelyi tábla a kinevezés megsemmisítését elrendelő miniszteri rendeletet hatálytalanította és kimondotta, hogy az igazságügyminisztérium tartozik 15 nap alatt állásukba visszahelyezni a néhány héttel ezelőtt elmozdított három közjegyzőt. A marosvásárhelyi elvi jelentőségű döntés jogászörökben természetesen nagy feltűnést keltett.

CENTRAL mozgó

Ma, d. u. 5, 7 és 9 órákor

ELITE mozgó

Premier! Csak felnőtteknek!
FRANK WDEKIND halhatatlan műve nyomán.
A szezon legnagyobb erotikus drámája

Dina Gralla és Ráday Imrével

a főszerepekben

Lulu (Pandora szelencéje)

Előleg a boldogságra

Főszerepekben:

Fritz Kortner és Louise Brooks

Hangulatos, kedves vígjáték.

Vasárnapi „MATINE“ mindkét mozgóban szenzációs lesz.

H I R E K.

Szűdy Elemér Ady Endréről

A magyar sajtótónok érdekes cikke egy párisi irodalmi revüben. — A volt aradi lapszerkesztő irodalmi hitvallása.

(Arad, november 7.) Szűdy Elemér, a magyar sajtótónok, aki régi hírlapíró és hosszú éveken át dolgozott Aradon, magas állásában sem feledkezik meg az irodalomról. A volt aradi lapszerkesztő és újságíró, aki jelenleg mint miniszteri tanácsos a magyar miniszterelnökség sajtóirodájának élén áll, nemrégiben két könyvet is írt. Az egyik címe „Trianon után Páris felé”, a második pedig „Két renaissance.” Mindkét mű hatalmas munka, amelyben Szűdy Elemér komoly tudással és nagyszerű felkészültséggel azt bizonyítja, hogy a latin és a magyar szellem nem állnak és sohasem állottak egymással szemben.

Az egykori aradi zsrnalisza azonban nemcsak kitűnő könyveket ír, hanem dolgozik előkelő külföldi folyóiratoknak is. Nagyon érdekes ilyfajta munkája Szűdy Elemérnek az a tanulmány, amit a párisi La Revue című folyóiratba írt és amely megvilágítja szerzőjének irodalmi álláspontját. A tanulmány címe „Latin szellem, magyar szellem” és abban Szűdy Elemér, miután leszögezi, hogy „valami ismeretlen, leküzdhetetlen vágy sodorja innen a kék Duna mellől a szöke Szajna mellé”, megvilágítja a francia-magyar szellemi kölcsönhatásokat. A tanulmányban Ady Endréről a következőket írja:

„és... aki nem volt francia mert igazán magyar volt és sohasem lehetett más, csak magyar: Ady Endre, ő talán méltatlan ihletű lantosa Párisnak...? ... ha Ady Endre véletlenül franciának születik, ma már szobra áll Párisban és egy új költői iskola fája gyanánt ünneplik... így maradt ő a nagy magyar fájdalom költőjének, aki fürtös haju busa fejében ott hordta egész Európát s mindvégig az maradt élere nagy boldogtalansága, hogy maradéktalanul nem tudta odaajándékozni nemzetének...”

Végül Adyról így fejezi be mondanivalóját költői sorokban Szűdy Elemér:

„Drága barátom, aki megmagyaráztad nekem az éjszakát és bemutattál a hajnalnak, bocsáss meg nekem, hogy régi szerelmedet a Szajnákat nem köszöntöttem.”

— **Mihály király nevenapja.** Holnap, pénteken ünnepli meg az ország Mihály király névnapját. Ez alkalommal az összes közhivatalok szünetelnek. A görög keleti katedrálisban, valamint a város többi templomában ünnepi Istentisztelet lesz, amelyen a katonai és polgári hatóságok képviselik magukat.

Női télikabátok és bundák legelőbb bevásárlási forrás
Plesz Gyula
cég Arad, a színház hátsó hájártaival szemben

— **Beiktatták hivatalába a curtici-i határrendőrség új főnökét.** Jelentettük, hogy dr. Crasníc Jenő főkomiszár kinevezési okmánya megjött és Crasníc ma veszi át állomáshelyét, a curtici-i határrendőrség vezetését. Crasníc ma át is vette hivatalát. Reggel dr. Moga Romulus kvestorral és Giurgiu Romulus vezérigazgatóval kiment Curticira, ahol a kvestor és a rendőrigazgató beiktatták hivatalába a volt államügyvédet.

Női fehérneműk, menyasszonyi kelengyék nagyválasztékban
Mariora Fischer
Arad, Str. Bratlanu, Minorita-palota.
Női- és férfi fehérneműk hozott anyagból is készülnek.

— **Hársfákat ültetnek a főbb aradi utvo-
nalak mentén.** Néhány nap óta a városi kertészet alkalmazottai buzgón dolgoznak az új széleken lévő fák kicserélésén. A város vezetősége elhatározta, hogy a már kiszáradt fákat új hársfákkal cserélte ki. A város egész területén hársfákat fognak ültetni, úgy, hogy Arad a nyár eljövételével valóságos hársfá-
llatban fog uszui.

Az új tavaszi jumpert LUX használata által egész nyáron minden- ki mint ujat viselheti.

A selyem- és gyapjú-jumpereket gyorsabban lehet tönkretenni rossz mosószerek által, mint a mindennapi viselés által. Az ilyen szöveteket sohasem szabad közönséges mosószappannal mosni és dörzsölni, hanem csakis LUX-al. A krémszerű LUX-ot minden kefézés és dörzsölés nélkül eltávolítja a piszkot, csak a szövetnek a habban való többszöri átnyomkodása szükséges. — A LUX annyira ártalmatlan a szövetekre, akár csak a tiszta víz.

LUX-ot nem lehet kapni seholsem kimérve, hanem csakis eredeti csomagolásban.

Ára mindeműt:

Nagy doboz Lei 30.—

Kis doboz Lei 15.—



— **Megalakul az aradi IV. kerületi magyar szavazókörzet.** Az Országos Magyar Párt aradi tagozata ma a következő meghívót bocsátotta ki: „Az aradi Magyar Párt az új szervezeti szabályzata alapján folytatja az u. n. körzeti tagozatok megalakítását. November hó 10-én, vasárnap 10 órai kezdettel a IV-ik szavazókörzeti tagozat fog megalakulni. Mindazok a magyar polgárok, akik a legutóbbi képviselőválasztáson az Oituz (Illés)-uccai iskolában szavaztak, vagy ehhez a szavazókörzethez tartozó területen laknak, jöjjenek el a fentmegnevezett időpontban a Kapa-ucc. Hoffmann-féle vendéglőbe, ahol megválasztják a tagozati tisztikart, az intézőbizottságot és főszozsédokat. Már a közelgő községi tanácsválasztás miatt is, igen sürgős a megalakulás. — Magyar Testvérek! Jöjjetek el tehát minél számban. Elnökség.”

Három vérengző arabot halálra ítétek Jeruzsálemben.

Kastel rabbi gyilkosai kegyelemért folyamodtak. — Az arab nacionalista vezérek erőszakos lépésre készülnek.

Jeruzsálemből jelentik: A bíróság tömegesen hozza meg a halálos ítéleteket azon arabok ellen, akik a zavargásokban és pogromokban résztvettek.

Tegnap egy arabot, ma pedig kettőt halálra ítétek, míg kettőt 250—250 font pénzbüntetéssel sújtottak.

A halálraítelt arabok a hebroni választá-

sok alkalmával megölték Kastel rabbit, feleségét pedig súlyosan megsebesítették. Az elítéltek kegyelemért folyamodtak.

Az elítéltek hozzátartozói súlyos szemrehányásokkal keresik fel az arab nacionalisták vezéreit, akik — hogy a bizalmat visszazerezzék — valószínűleg szélsőséges eszközök-
höz fognak nyulni.

Garami és Buchinger ma váratlanul Budapestre érkezett.

Garami kijelentette, hogy visszatérésük első lépés az emigráció likvidálása felé. — „Aktív részt kívánok venni a politikában”.

Budapestről jelentik: Garami Ernő és Buchinger Manó ma délután fél öt órakor Budapestre érkeztek. Megérkezésük teljes csöndben történt. Az állomásról csupán Farkas István országgyűlési képviselő és Pajor Rudolf szakszervezeti títár várta őket. A szakszervezetek megbízásából Payer Károly és Monus Illés a visszatért emigránsok elé utaztak. Az állomásról egyenesen a Népszava szerkesztőségébe mentek, ahol ünnepélyesen fogadták őket. Garami kijelentette az újságíróknak, hogy

visszatérésük az első lépés az emigráció teljes likvidálása felé.

A jövőre vonatkozólag nem tesz semmiféle nyilatkozatot, azt azonban tudomására adta a hírlapíróknak, hogy

aktív részt kíván venni a politikában.

— Magyarország rendkívül súlyos helyzetben van — mondotta továbbá Garami — és ez a helyzet nem részleges jelenség, hanem általános. Külföldön azt a rendszert támadtam, ami ennek a helyzetnek az okozója és itt is folytatni fogom harcomat az ország érdekében. Magyarországnak demokratizálódni kell, ami úgy behöndön, mint külföldön nagy előnyére fog válni.

— Továbbra is vizsgálati fogságban marad Cuzman, Balog és Becher. Az aradi törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott újra Cuzman Nicolai, Becher Manó és Balog Sándor vasuti tisztviselő szabadlábra helyezési kérelmével. A három tisztviselőt ugyanis azzal gyanúsítják, hogy részesei voltak a Müller-féle sokmillió vasuti panamának. Közben a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte őket, de a múlt hónap elején a temesvári Procuror General utasítására ismét letartóztatták. A vádtanács a mai tárgyaláson újra harminc nappal meghosszabbította a három, sikkasztással vádolt tisztviselő vizsgálati fogságát.

— **Tűzoltósági vándordijverseny.** Arad-
város és Aradvármegye Tűzoltó Szövetsége november hó 10-én délelőtt 8—12-ig a városi tűzoltóaktanya udvarán tartja meg ez évi vándordijversenyét, melyre mintegy 10 testület nevezett be. A jelentkezők vezénylői a sorrend miatt sorsot húznak, aminek megtörténtével a sorra kerülő csapat vezetője a feladatot lezárt borítékban megkapja s azt 5 percen belül megoldani köteles. A feladatok egyszerű és kombinált támadásokból, vagy védelmekből, vagy mindkettőből állanak. A verseny védnöke: dr. Lázár Ágoston megyei subprefektus, tűzoltószövetségi elnök, a zsüri tagjai: Suciu Traian főszolgabíró (elnök), Mihájlovits Gyula, Lambert Miklós, Császár István parancsnokok, Szarka László főtitkár. Versenyintéző: Záray Jenő vármegyei tűzrendészeti felügyelő. Verseny után, déli 1 órai kezdettel a Fehér Kereszt vendéglőben társaság lesz, hol a nyertes tűzoltótestületek között a vándordijak kiosztásra kerülnek.

A világhírű **L. B. O.** harisnyák békeli minőségben
KELL és KRAUSZNAL

LEGUJABB.

Üdzzal a magyarokkal és Hlinkával akar kormányt alakítani.

Ha nem sikerül a megegyezés, Massaryk szociáldemokrata miniszterelnököt deznál.

Prágából jelentik: Udzzal miniszterelnök kénytelen volt feladni eddigi kormányalakítási tervét és úgy határozott, hogy Hlinkákkal és az egységes magyar párttal alakítja meg kormányát. Szentiványi József képviselővel a kormányalakítás ügyében folytat tárgyalásokat. Ha a magyar egyesült pártokkal megegyeznie nem sikerül, úgy visszaadja megbízatását és az elnök szociáldemokratát biz meg a kormányalakítással.

viselővel a kormányalakítás ügyében folytat tárgyalásokat. Ha a magyar egyesült pártokkal megegyeznie nem sikerül, úgy visszaadja megbízatását és az elnök szociáldemokratát biz meg a kormányalakítással.

A schauburg-lippe herceg belehalt sérüléseibe.

A london-berlini repülőgép katasztrófájának hatodik halálos áldozata.

Londonból jelentik: Jelentették, hogy a London-Berlin utasszállító repülőgép Careham közelében lezuhant és a felrobbant motor lángborította a gépet. A gép roncsai közül öt meg-

szenesedett holttestet szedtek ki. A sebesültek között volt Ernő schauburg-lippe herceg is, akit Londonba szállítottak. A herceg ma délután sérüléseibe belehalt.

Ujabb katasztrófa a croydoni repülőtér fölött

Két repülőgép összeütközött 1500 méter magasságban. — Mindkét pilóta ejtőernyővel megmenekült.

Londonból jelentik: A croydoni repülőtér fölött, ahol tegnap a london-berlini utasszállító repülőgép lezuhant, katasztrófa történt. Két repülőgép ezeröttszáz méter ma-

gasságban összeütközött és mindkét gép kigyulladt. A pilótáknak sikerült a gépekről ejtőernyővel leereszkedniük és szerencsésen földet értek.

Fegyencclázadás a csernovitzi fegyházban

Husz fegyenc lefegyverezte az őrséget, a kapuőröket leölték és elmenekültek. — Eddig négy szökött rabot sikerült elfogni.

Csernovitzból jelentik: A csernovitzi fegyházban husz fegyenc fellázadt. Megrohanta a fogházőröket, elvette fegyvereit és bezárta őket egy cellába. Azután az őrséget támadták meg. A szökés hírére alarmirozták a katonaságot

és csendőrséget. Katonaság sietett a fegyencék üldözésére. Eddig négy szökött fegyencet sikerült elfogni. A városban óriási az izgalom, mert a szökött fegyencnek mindnyájan megrögzött rabló-gyilkosok voltak.

Ma este kommunista tüntetés volt Budapesten.

Egy új munkásokból álló tömeg megostromolta a Népszava kiadóhivatalát. — A rendőrség szét-szórta a szovjet évfordulóján tüntelőket és huszöt munkást őrizetbe vett.

Budapestről jelentik: Ma este kilenc órakor a magyarországi kommunizmus tizenkettedik évfordulója alkalmával az egész világon, így Budapesten is nagy tüntetéseket rendeztek. Inasokból és segédekből álló csoportok négyes sorokban vonultak fel a körutakon. A fiatalemberek vörös folyadékkal telt üvegeket törtek szét az uccán, a

Népszava szerkesztősége elé vonultak, ahol hevesen tüntettek a burzsoázia ellen. A tüntetők beverték a Népszava ablakait. A kivonult rendőrség a tüntetőket szétoszlatta és közülük huszötöt letartóztatott. A magyar fővárosban nagy izgalom uralkodik. Az uccákon kettőzött őrszemek járnak.

Véres verekedések a bécsi egyetemi könyvtárban.

Több súlyos sebesültje van a diákvizsgáknak. — A rendőrség akadályozta meg a további vérontást.

Bécsből jelentik: Az egyetemi könyvtárban ma súlyos zavargások voltak. A politizáló diákok összetörték az egész berendezést, beverték az ablakokat és botokkal s bikaeszközzel verték egymást. Az uccáról a nacionalista diákok részére erőltetést akartak bevinni, azonban a rendőrség elkülönböztette a bejárásokat és megakadályozta a diákok szándékának keresztülvitelét. Az anatómiai intézetben is verekedések voltak, amelyeknek 15—20 sebesültje van. Az intézet a diákok elvonulásakor valóságos csatatér képét nyújtotta.

A későbbi bécsi jelentések szerint a diákvizsgáknak sokkal nagyobb méretűek voltak, mint eleinte hitték. A verekedéseknek több súlyos sebesültje van.

Bécsből jelentik: Az egyetemen ma kifüggesztették a rektor felhívását az egyetemi hallgatókhoz, amelyben figyelmezteti őket, hogy kerüljenek minden rendzavarást. Rendkívül súlyos szavakkal ítéli el felhívásában az anatómiai intézetben történt incidenst és kijelenti, hogy

ha hasonló esetek megegyezően előfordulnának, úgy az egész egyetemet bezárják.

Az anatómiai intézetben jelenleg szünetelnek az előadások. Az egyetem területére csak a legszigorúbb igazoltatások után lehet bejutni.

Fehér árnyak?

— Előadás a gyoroki magyar iskola javára. A gyoroki magyar felekezeti iskola javára szőnek ígérkező előadást tartanak szombaton este és vasárnap délután. Bevezetőt Bérczy Lajos aradi gimnáziumi tanár mond a „Műkedvelői előadás erkölcsi sikere” címmel. A zenekíséretet dr. Vitosné-Hunyadi Erzsike nő-tanár és Dezső cigányzenekara látja el. Előadás után tánc lesz. Micsi Ferenc az egyház gondnoka sok fáradtsággal készíti elő az előadást.

— A Nyugat legújabb száma, melyet még Oswald Ernő, a folyóirat tragikusan elhalt szerkesztője állított össze, megjelent. Gazdag tartalmából

Fehér árnyak?

kiemeljük Szabó László „Kruzslyó Királya” c. regényének befejező részét, Tersánszky J. Jenő „Egy nőcsábász naplójából” c. novelláját, Illyés Gyula, Reichard Piroška, Berda József verseit, Ferenczy Valér cikkét a festői Dunaparttól, Marczali Henrik visszaemlékezéseit, Ignotus cikkét az Erdélyi Lexikonról, Rab Gusztáv cikkét a Bovaryné valóság hátteréről, Kassák Lajos, Barta János, Lengyel Géza, Rabinovszky Márius és Kürti Pál kritikáit könyvekről, színházi és képzőművészeti aktualitásokról. A szám ára 60 lej, negyedévi előfizetés 300 lej. Főbizományos: Pallas, Cluj, Str. I. Ratiu A.

Fehér árnyak?

MARION

jellege alatt volt Kossuth- és Magyar-arcú sarkán cipőszalont

nyitottam. Vállalok e szakmába vágó mindennemű munkát a leggyorsabbtól a legutolsó divat szerinti legkülönlegesebb cipők készítését. A láb alakját és sajátosságait mindenkor szem előtt tartom és ezzel a cipők kényelmességét, a járás nyugodtságát biztosítom.

Kérem a n. ö. közönség szives pártfogását: ILIKA JÁNOS GYÖRGY.

Egyévi börtönt kapott a „jósziú” barát

Csalás és okirathamítás miatt vontak ma felelőségre egy aradi háztulajdonost.

(Arad, november 7.) Pálmai József vagongyári lakatossegéd, akinek Aradon háza is van, állott ma a törvényszék Hortopan—Mager-tanácsa előtt. Pálmai a vádirat szerint Pagubán János asztalost, akivel jó barátságban élt, amikor látta, hogy az halálos beteg, bebiztosította az egyik aradi jótékonsági biztosítónál 10.000 lejre. Amikor pedig néhány hét múlva barátja meghalt, ő jelentkezett a pénzért, azt állítva, hogy az elhunyt-nak nincsen senki rokona és éveken keresztül nála lakott és ő gyógykezelte. Később azonban kiderült, hogy Pagubának több közeli rokona él Aradon, a háztulajdonos Pálmai ellen megindult a bünvádi eljárás. A mai tárgyaláson a törvényszék egy évi börtönre ítélte csalás és okirathamítás miatt.

Érdekes házneladás Aradon.

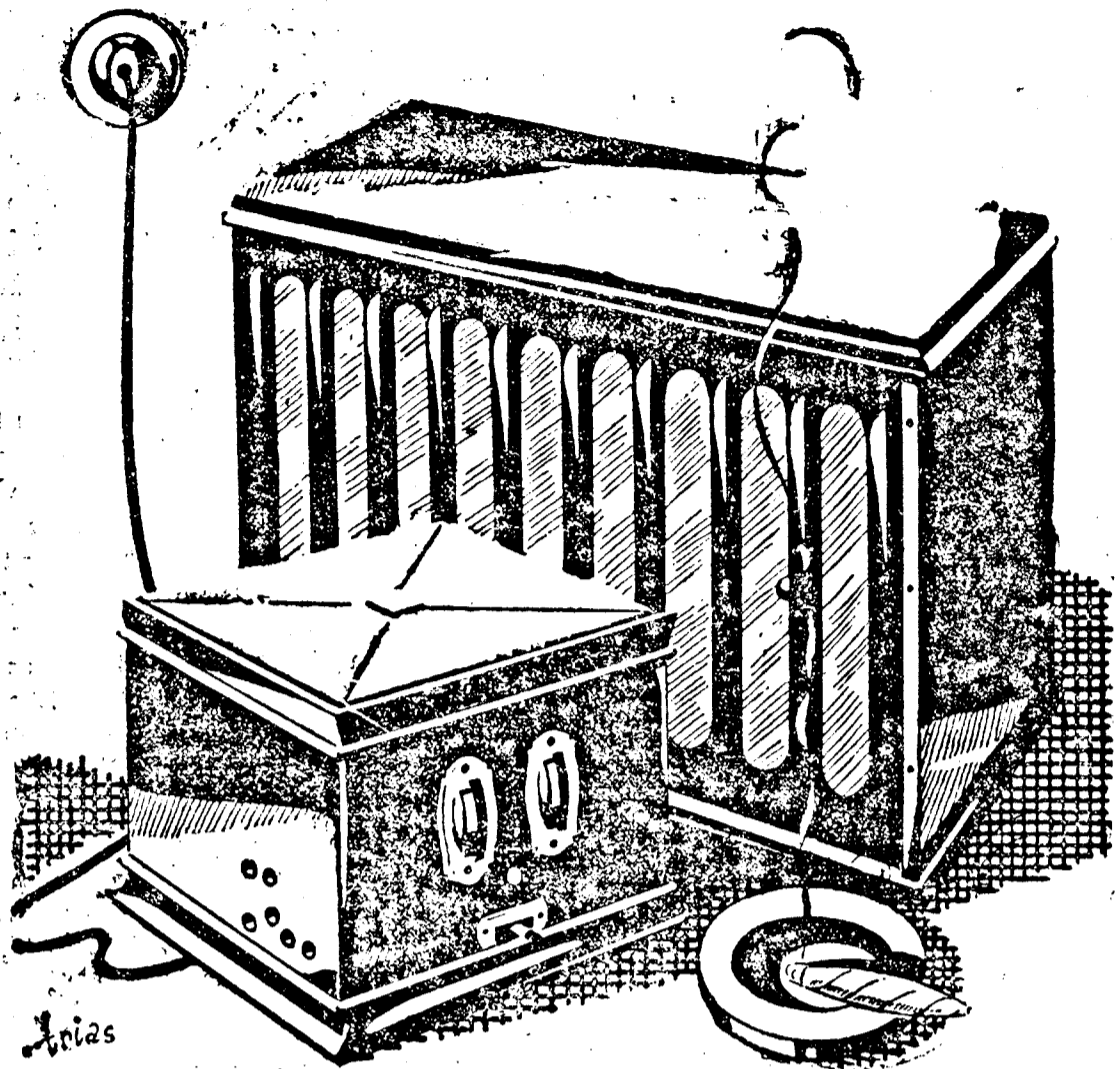
Az Éles-féle Weitzer-uccai házakat veszteggel volt kénytelen eladni új tulajdonosuk. Áresés az aradi ingatlanforgalomban.

(Arad, november 7.) Az elmúlt év novemberében történt, hogy Sütő István aradi vendéglős nyilvános árverésen megvásárolta az Élesék tulajdonát képezett Weitzer-ucca 3. és 5. számú ingatlanokat 1.900.000, illetve 800.000 lejes vételárral. Az azóta leforgott közel egy esztendő alatt a vendéglős tatarozási munkálatokat végzett ingatlanjain, a kölcsönképen fölvetett vételösszeg kamataira is nagy összegeket fizetett, ezenkívül a nyolc százalékos átirás illetékkel is jelentős tőkét fektetett be, úgy hogy például a 800.000 lejért megvásárolt 5-ös számú ház egy év alatt a vételáron kívül jóval több, mint 200.000 lejét emésztette fel. Az ingatlanpiacon jelenleg uralkodó áresési tendenciának tulajdonítható csak, hogy Sütő István az 5-ös számú házából, amelynek 800.000 lejért jutott a birtokába, a közelmúltban ugyancsak 800.000 lejért vált meg, vagyis a tatarozási, a kamatfizetési és az átirás illetéki összegek ráfizetésével adta el a házat Karácsonyi Konstantinnének. Ezen az egy eseten kívül azonban még több olyan ajánlatról tudnak az ingatlanforgalmi piacon, hogy a háztulajdonos jóval a vételáron alul igyekszik áruba bocsátani házáat és még így is csak nagyon nehezen talál vevőre, a nehéz gazdasági viszonyok tehát az ingatlankereskedelemben is komolyan érezhetik szomorú hatásukat.

„Pandora szelencéje”

amelyet ma este mutat be a Central-mozgó, hosszú időn át be volt tiltva csaknem minden európai államban. A cenzura egyes részeket tolerábilisoknak talált, pedig csak realiztikusak voltak, mint Wedekind Frank egyéb darabjai is. Romániában elsőnek Aradon mutatják be az elejétől végig izgalmas és érdekesítő drámát, amely az izgalmas meseszövevényen kívül irodalmi értékkel is bír. A kis virág-árusleányból demonná lett Lulu tragédiája lebilincselően idegfejtő. A főszerepet Louise Brooks játssza, partnere Fritz Kortner és Franz Lederer. A rendezés mestermunka. A Pandora szelencéjét mindenkinnek meg kell néznie.

Minden a világító hálózatból!



Póteszközök nélkül!
Legegyszerűbb kezelés!

Arcolette 3 W • Arcophon 3

Minden rádió-
üzletben kapható!

TELEFUNKEN

A legrégebbi tapasztalat —
a legmodernebb szerkezet.

KÖZGAZDASÁG.

A nagy budapesti bankfuzió.

Mit mondanak „illetékes helyen“?

(Arad, november 7.) Illetékes helyről a következő nyilatkozatot teszik közzé:

Pénzügyi körökben már hónapok óta kolportálták azt a hírt, hogy a Magyar Általános Hitelbank fuzionálni készül egy másik budapesti nagybankkal és annak leányintézetével. Mivel ezek a hírek bekerültek a sajtóba is, illetékes helyen szükségesnek tartják kijelenteni, hogy a Magyar Általános Hitelbank fuziójának híre és így az ahhoz fűzött különböző kombinációk nem felelnek meg a tényeknek, mivel a Hitelbank nem fuzionál.

Mi az igazság tehát? Közöljük a fenti nyilatkozatot, amelynek szövegéből azonban kitűnik, hogy az „illetékes hely“ csupán a Hitelbank nevében cáfol.

Régi dolog, hogy pénzügyi tranzakciókat mindig cáfolnak, egészen addig, amíg nem befejezett tények. Hogy csak a legutóbbi eseményeket említsük, egy nappal a Bodencreditanstalt—Creditanstalt fuziója előtt, a Bodencreditanstalt felkérésére, a bécsi lapok is cáfolatokat hoztak a „különböző felelőtlen fuzió hírekről, amelyekkel egyes lapok a Bodencreditanstaltot kapcsolatba hozták“. A budapesti Földhitelbank is megcáfolta fizetésképtelenségének hírét és néhány nap múlva teljesen összeomlott. Krausz Simon bukását is az utolsó pillanatig takarta a pesti sajtó és az erről szóló

külföldi újsághíreket a magyar pénzpiac elleni rosszakaratu hársának minősítette. A cáfolatokat mindig megkönnyíti az a körülmény, hogy a pénzügyi tranzakciók előzményei csak kevés ember tudtával, az illetékes bankvezérek között, kerülnek tárgyalásra, kipárnázott ajtók mögött és ezeknek nem érdekük, hogy a nagy nyilvánosság is idejekorán, a hivatalos kommunikáció kiadása előtt, értesüljön a tervekről. A jelen esetben nincsen ugyan szó összeomlásról, hanem csupán newyorki, berlini és bécsi mintára tökekonzentrációról, azonban ennek ideje előtti nyilvánosságra való hozatala sem kívánatos az érdekelteknek.

A töke koncentrációja megkezdődött Newyorkban, folytatódott Berlinben, először a Darmstädter Bank és a Nationalbank fuziójával, majd legutóbb a Deutsche Bank és a Discontogesellschaft egyesülésével, áterjedt Bécsre is, ahol két év előtt a Creditanstalt az Angolbankot falta fel és ugyanekkor a Bodencreditanstalt az Unionbankot és a Verkehrsbankot szította fel, hogy most azután a Creditanstalt a Bodencreditanstaltot kebelezzék be és azok a tőkés csoportok, amelyek a nyugati államokban szövetségre léptek, Budapesten sem fognak a koncentrációtól elállani, még akkor sem, ha ezt bizonyos személyi kérdé-

sek rendkívül megnehezítik és a perfektuálást hónapokra, sőt talán egész évszakokra hátráltatják, elodázzák.

Megcáfolt cikkünkben jelentettük és utalunk Rothschild Louis báró pesti tárgyalásaira, hogy a fuzió után az egyesült nagybanknak Madarassy-Beck báró, a Leszámitoló Bank elnöke és Bun József, ugyanennek a banknak a vezérigazgatója lesznek a vezetői. A Hitelbank most „illetékes hely“ által megcáfoltatja a tudósítást, azonban a cáfolat szövegéből kitűnik, hogy a Leszámitoló Bank és vele együtt leányintézete, a Forgalmi Bank nem cáfolnak.

— Aradi kereskedők gyűlése vasárnap. Az Aradi Kereskedelmi Testület vasárnap, november hó 10-én délelőtti 11 órakor taggyűlést tart a kereskedelmi kamara nagytermében. A tárgysoron szerepel: a Testület házának eladása tárgyában jelentés és bizottság kiküldése, állásfoglalás kirakatversenyre nézve, jelentés az egyesületi életben előfordult eseményekről és indítványok a legközelebbi teendőkre. A tagok megjelenését kéri az elnökség tekintettel az ügyek nagy fontosságára.

— Az Orbán-butorgyár fizetésképtelensége. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Orbán István aradi butorgyáros beadvánnyal fordult az aradi törvényszékhez és kérte a kényszeregyezségi eljárás megindítását, hitelezőinek ötven százalékos kvótát ajánlva fel. A törvényszék ma foglalkozott a beadvánnyal és helyt adott a kérelemnek. A bíróság ezután elhatározta, hogy a hitelezőket december 16-án hallgatja meg. A passzívák 3,700.000 lejt, az aktívák pedig 2,100.000 lejt tesznek ki.

— Egy aradi fehérneműgyár fizetésképtelenséget jelentett. Az aradi Grácia fehérneműgyár, amelynek Roth-testvérek a tulajdonosai, beadvánnyal fordult a törvényszékhez és kérte a kényszeregyezségi eljárás megindítását. A cég aktívái 630.000 lejt, a passzívák pedig 910.000 lejt tesznek ki és hitelezőinek ötven százalékos kvótát ajánlott fel.

— A nagybankok szanálják a Franco-Romana bankot. Bucurestiből jelentik: A nagybankok értekezlete elhatározta, hogy szanálni fogják a Franco-Romana pénzügyintézetet. Háromtagú bizottságot küldtek ki, amely megállapítja a szanálás módjait. A bizottság néhány nap múlva jelentést fog tenni a nagybankok értekezletének tervéről.

— Százegy millió lejre büntették meg a szamosvölgyi cukorgyárat. Bucurestiből jelentik: Madgearu pénzügyminiszter tegnap írta alá azt a rendeletet, amely a szamosvölgyi cukorgyárat százegy millió 132.488 lejre bünteti, mert a cukoradóra vonatkozó bejelentéseket szabálytalan módon tette meg.

— Az Union Nasic mult hó 29-én tartotta Genfben az 1928—29. üzletévre vonatkozó rendes évi közgyűlést. A közgyűlés változatlanul elfogadta az igazgatóságnak a vállalat ügyvezető elnöke, Rosenberg Hermann kormányfőtanácsos által előterjesztett évi jelentését és az osztalékot nyolc és fél svájci frankban állapította meg, ami a 3 százalékos svájci szelvényadó levonásával, folyó évi november 1-től kezdve a Hazai Bank R.T.-nél Budapesten és a Banque de Paris et des Pays-Bas fiókjánál Genfben kerül kifizetésre.

Eltűnt egy Délamerika-kutató.

Berlinből jelentik: Dr. Rössler, az ismert német Délamerika-kutató, ki a délamerikai indán törzsek felkutatása céljából beutazta Perut és Bolíviát, nyomtalanul eltűnt. Ugy hírlik, hogy a bátor kutatót és expedícióját az indiánok megtámadták és lemészárolták.

A szerkesztésért keljelenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

M. Ștefănescu-Grivița S. A.

Depozitul de vânzare • Gyári lerakat
Arad, Palatul Banca Românească
Színházzal szemben. Telefon 5-88.

Megérkeztek idei orosz hal, különféle hal- és főzelék-konzervek, jam, marmalade, sardinia és egyéb különlegességek, valamint legfinomabb bonbonok és csokoládék. — Állandóan kaphatók nagyban és kicsinyben. Legolcsóbb árak.

Hirdessen a 44 éve
fennálló
„Aradi Közlöny“-ben

Szőrmebundák legolcsóbban PLESZ női felöltőruházában kaphatók, a színház hátsó bejáratával szemben

Az autobuszon nem szabad nyereszkeskednie a városnak.

Érdekes terv, amely a viteldijak leszállítására irányul. — Nem a nyereség a fontos, hanem a közönség olcsó szállítása.

(Arad, november 7.) A városnál most megindult a munka az autobuszüzem kibővítésére. Jelenleg tizenkét városi autobusz közlekedik, ez a szám azonban hamarosan emelkedni fog, amennyiben december 23-ikán tartják meg a nyilvános árlejtést a város gazdasági hivatalában hat újabb autobusz beszerzésére. A jövő év tavaszán a város átveszi az összes koncesszionált vonalakat, többek között az ujaradi vonalat is. A most megrendelt kocsik kis autobuszok, csupán a jövő évi költségvetés keretében kerül sor nagy autobuszok vásárlására, amelyek azután a főútvonalon közlekednek, míg a kis kocsik a mellékutakba kerülnek.

A gépezetek komercIALIZÁSIÁVAL kapcsolatban érdekes vélemény került felszínre az autobuszüzem kérdésében. A városi vezetőség ugyanis ezt az ízetet a kereskedelmi

vállalatok közé sorozta, amelyeknek nyeresége fokozandó. Ezzel szemben a gépezetek vezetőségében az a nézet merült fel, hogy az autobuszüzemnél nem szabad nyereségre dolgozni, csupán arra kell törekedni, hogy a közönség olcsón közlekedhessen.

A terv szerint a jelenlegi autbuszárifát csak addig szabad fenntartani, míg a nyereségből ki nem egészítik az autbuszállományt és ha ez megtörtént.

lényegesen le kell szállítani a viteldijakat. A tarifát — mondja a terv — úgy kell megállapítani, hogy a befolyó jövedelem a rezsiköltségeket és az amortizációt fedezze. Nyereségre nincsen szükség, mert a közönségnek olcsó közlekedés kell. A tervet legközelebb terjesztik Luta i Cornel dr. interimár bizottsági elnök elé.

terének előadása: „Szeged múltja és jelene“, 9. Népszínműelőadás a Stúdióból: „A gyimesi vadvirág“. Népszínmű három felvonásban, Iria: Ghéczy István, 11.30. A Fejes-szalonzenekear, az Ostende-jazz, továbbá Horváth Gyula és cigányzenekearának hangversenyé az Ostende-kávéházból.

SZOMBAT, november 9.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, november 8.

Bucuresti, 17. Könnyű zene, 21. Színházi előadás közvetítése. — Berlin, 17.30. Szórakoztató zene, 19.30. Hecgedühangverseny, 20.05. Népdalok, 21. Északi dalok, 21.30. A Krasszin megmenti az Itáliát. Hangjáték. Utána tánczene. — Belgrad, 13.40. Gramofon, 21. Operaelőadás a Nemzeti Színházból. — Milano, 14.10. Házi zene, 18. Kvintett Torinóból, 21.30. Szimionikus hangverseny, 23.15. Szórakoztató zene, Mor. Ostrava, 12.30. Gramofon, 13.30. Déli zene, 17.55. Hangverseny cseh zeneszerzők műveiből. — Nápoly, 17.50. Szórakoztató zene, 18. Zene, ének, szavaltat, nőknek, 22.02. Műle „A kut apácája“ című egyfelvonásos operája, 23. Puccini: „A köpeny“ című egyfelvonásos operája, Prága, 13.15. Déli zene, 17.30. Hangverseny, 21. Gramofon, 23.15. Kávéházi zene. — Róma 14.15. Kvintett, 18.30. Szórakoztató zene, 22.02. Cuscino: „A legyező“ című háromfelvonásos operettje. — Wien, 12. Dél-előtti zene, 17. Gramofon, 17.40. I. Ziegler Puica ének-előadása. — Budapest, 10.15. A magyar vonósnyegyes hangversenyé, 1. Déli harangszó, 1.05. Kurina Simi és cigányzenekearának hangversenyé, 4. Piaci árak és árfolyamhírek, 5.20. Józsa Rezső mesél a gyermekeknek, 6.10. Megyeri Ella felolvasása: „A fehér sas országában“, 6.45. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyé, Vezényel: Berg Ottó karnagy, 7.50. Lukinich Imre dr. egyetemi tanár előadása: „Bethlen Gábor születésének 300 éves évfordulója“, 8.25. Somogyi Szilyesster dr., Sze város polgármest-

Imre magyar nótákat énekel Bura Sándor és cigányzenekearának kíséretével, 6.25. A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás szinlapjának felolvasása, 6.30. A müncheni Operaház együttesének németnyelvű előadása a m. kir. Operaházban, Wagner: „A müncheni mesterdalnokok“, 11.02. A m. kir. 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenyé, Vezényel Fricsay Richard zeneügyi igazgató.

NYILTTÉK.

E rovat alatt közlöltekért nem vállalunk felelősséget. **Ertesítés.**

T. üzletfeleink tudomására adjuk, hogy Deutsch Sándor és Lengyel Gábor tisztviselőink vállalatunk kötelékéből kiléptek és nem áll jogukban a nevezetteknek nevünkben megbízásokat átvenni és inkasszókat részünkre eszközölni.

Teljes tisztelettel

„DAOLA“ nemzetközi szállítási vállalat, Arad (Str. Horta 1.)

Ürmösy Árpádné

női divattermék volt Deák F. uca 46. sz. alá helyezte át. Mindennemű ruhavarrást olcsón vállal.

Szőrmebunda,

télkabát,

szövet- és selyemruha feltűnő olcsó árakban a

VICTORIA

női confectio divatházban Arad, a Dáciával szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zseblámpagők és zseblámpák vizonteladók részére legolcsóbban: URAN-cégnél, volt Sim nyi-u 18.

HAZASSÁG.

HAZASSÁG céljából megismerkednek intelligens hajadonnal, vagy fiatal aszszonnyal, 28 éves érettségizett fiatalember, s gyáros vagyok. Nem feltétlen hozományt, de intelligens hölgyet óhajtok élettársnak. Csak teljes című leveleket fogadok el „Jó megjelenésű“ jellegére az Aradi Közlöny kiadójába.

HAZASSÁGOT előkelő körökben díszkréten közvetít BIZONY FERENC nemzetközileg ismert házasságközvetítő irodája Timisoara, IV. Gh. Baritiu No. 1.

ALKALMAZÁS.

ELSO GYMNAZISTAHOZ VII. gymbazista felvételt 6 órára. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5787

INTELLIGENS, jócsaládból való német nő 20 hónapos kisfiu mellé 15-re felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5785

KÖZÉPKORU magános, megbízható nő bejáró főzőnő vagy háztartónőnek ajánlkozik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5783

KÖZÉPKORU nő háztartónői vagy gazdasszonyi állást keres. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 5782

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU uccal butorozott szoba azonnalra kiadó, volt Batthyány-ucca 40., földszint.

FŐTÉREN kétszobából álló helyiség azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KÉT szoba, konvhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

VÉTEL ÉSELADÁS.

FORD személyautó teljesen jókarban, új gumikkal felszerelve, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5780

NOI SZÖRMEBUNDAK, bőrök, téli kabátok, vitrinek, antik szalónek, különböző antik butordarabok, szőnyegek, fall vitrinek, zsurasztalok, zongorák, börgarnitúra, dupla ággyeritők, storeok, kandaláber, függönyök, asztalok, székek, órák, vázák, gobelin képek, festmények, fotelok, ebédli, háló szalonberendezések, dísztárgyak stb eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

A TÉLI IDÉNY BEÁLLTA ELŐTT bizományba keresek jóállapotban levő női és férfi bundákat, szőrméket, télikabátokat, férfilöltönyöket és plécedeket. Továbbá megbízóim részére keresek szőnyeget, antik dísztárgyakat és butorokat, amerikai íróasztal és íratszekrény stb. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Széchenyi-u. Neuman-palota. 1000

ASZTALI TELEFON, modern, új, azonnali megvételre kerestetik. Ajánlatok az ár megjelölésével az Aradi Közlöny kiadóhivatalába adandók le. 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG és külön nagy padozott azaras magazin kiadó. Str. Alexandri 1. ss. 5786

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmelesztő és ítszllőüzlet volt, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

TÁRSAT keresek részletcikk tömeges gyártásához, mely még nincsen piacon, 30-100.000 lejig aktív részvétel megkivántatik. Válaszokat „Oriási haszon“ jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5709

ÜZLETHELYISÉG ujonnan átalakított házban, kéttőszobás modern lakással, forgalmas helyen, azonnalra kiadó. Calca Saguna 54. 5781

Vizumok, C. F. R. bérletek és kifőrdi utlevek hosszabítása miatt, forduljon bizalommal:

Sándor Ferenc

könyvkereskedés, közismerten legmegbízhatóbb, legrégebb vizumirodájához Arad, Bul. Reg. Maria No. 10. Magyarbáza szemben. — Telefon: 5-11.

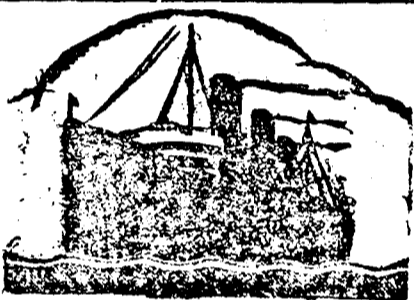
Neuländer E. szücs Fischer Eliz-palota udvarban balra.
Bundákat legújabb bécsi modellek után készít.

A legmodernebb **fürdőberendezések** és vízvezeték javítások jutányos árban kérésre.
Lukács Str. Bratianu (Weitzer J. ucca) 19. szám.

Nagy famegtakarítás szabadalmazott folytonos ZSIGUCZI-féle kályhánál.
A fűtőtechnika csodája! Számos elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és megtekinthetők a készítő k. üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Boros Béni tér)

ARAD FEHÉR KERESZT
NAGYSZALLODA
Központi fűtés, hideg-meleg víz, hull. Legtisztább! Legjobb!

Házakat, szőlőket megvételre keresünk.
„Doina” ker. vállalat ingatlanforgalmi irodája
Piata Catedral (Tökölly-tér) 9. em.



Jegyezze fel magának a **Hamburg—Amerika Linie** című felvilágosítások cöljéből, utazásokat illetőleg

Kanadába
Eszakamerikába
Délamerikába
(Argentína, Uruguay, Chile)

Középamerikába
(Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico)

valamint a következő kőjutazásokra:
Világkörüli utazás,
Földközítengeri utazások,
Fjord- és sarkutazások,
Tanulmányutazások Északamerikába.

Mindenemű felvilágosítások és ismeretek kaphatók:

Hamburg—Amerika Linie
S. A. R.

Lazarovitz L. H. vezérigazgató
Arad, Str. Eminescu 12.
Timisoara, Str. Marcy 2.

Legjobb rádiókészülékek,

hangszórók, anódpiólok, alkatrészek stb. legolcsóbban és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók. Röntgen, Quarz, Diatermia szakszerű javítását felelősség mellett vállaljuk. 3941

SIRIUS elektrotechnikai vállalat
Arad, Str. Eminescu 1. (volt Deák Ferenc-u.) (Fehér Kereszt épület).

Tetőfedőcserepet, használtat, épít **keresek megvételre.**
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 280

„VICTORIA” soffőriskola, 4538 garantált kiképzés modern autón.
Bul. Reg. Ferd. 37. (Boros Béni-tér)

A most piacra került **SELECTRA**

zseblámpa elemek **szenzációsak!**

Vezérképvisező **Geller Radió**
Arad, Str. Bratianu 7.

Allandóan kapható **Aradon:**

Gartner Samu ögnél Str. Bratianu 2.
Hegedüs Gyula Bul. Reg. Maria 28.
Hell & Co. Str. Unirii
Reloh Bazar Piata Avram Iancu
Sambura Ioan Str. Marasesti 5.
Schwarz Arpad Str. Brancovici
Sirius Str. Eminescu 1.
Veres Ferenc Bul. Reg. Maria.

Chisineun:
Messier Lipót és Fia ögnél.

Megvételre keres: **lokomobil - kazánt** (esetleg gépmű nélkül is), **hengeres vastartányokat** (5—10 ezer literes).
Oxigéngyár, Arad.

Új rendszerű fűtőkályhát készít **BRANDT** bádogos **Strada Bratianu 19.**
Naponta **10** lejbe kerül a fűtés

Makulatura, tiszta lappeldányok **csomagolásra,** 5 kgr.-os kötegekben **kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.**

„Asigurarea Românească”

Altalános Román Biztosító R.T.
Részvénytőke és tartalékok 165.000.000 lej
és afiliált intézete az

„Asigurarea Tărănească”

Román Altalános Biztosító R. T.

Részvénytőke: 24.006.521.50 lej

1929. október 31-én délelőtt 9 órakor a társaság székhelyén a sorsoló bizottság és nagyszámu biztosító jelenlétében a 70-ik havi sorsjáték alkalmával kisorsolt kötvény-amortizációk és életbiztosítások végösszege:

555.000 lej.

Az eddig 70. huzás során kisorsoltatott és kiízetve lett kötvény-amortizációk és kiízetett életbiztosítások végösszege:

26,810.000 lej.

Az 1929. október 31-én kisorsolt kötvények a következők:

E. DIJTÉTEL

50.000 lej Gabos Zsigmond Bucuresti, Splaiul Mihail Cogălniceanu No. 25., 2959 számú kötvény.

D. DIJTÉTEL

30.000 lej Ioan Moscovciuc Orhei, Str. Basarabiei No. 46., 11748 sz. kötv.
30.000 lej Mircea Silivestru, Gara Piatra-Neamt, 12002 számú kötvény.

C. DIJTÉTEL

20.000 lej Ioan M. Ionescu, Giurgiu, B-dul C. F. R. No. 37., 21751 sz. kötv.
20.000 lej Alexandru Copcea, Bucuresti, Str. G-ral Angelescu No. 94., 12169 számú kötvény.
20.000 lej Neculai M. Stefanescu, Constanta, Cartierul Medeea, 1641 sz. kötv.

B. DIJTÉTEL

20.000 lej Lt.-Col. C. Eftimiu, Lugoj, Piata Regina Maria No. 4., 8424 sz. k.
20.000 lej Francisc Solyom, Déva, Str. Mihai Viteazu No. 20., 13729 sz. kötv.

A. DIJTÉTEL

5.000 lej Dr. Ion Arghiriu, Balcic, Str. Alex. I. Cuza, 6067 számú kötvény.
10.000 lej Ioan Popa, Bacău, 0061 számú kötvény.
10.000 lej Neculae Rentea, Poiana Sărată, Jud. Bacău, 5302 számú kötvény.
20.000 lej Constantin N. Botez, Iasi, Str. Morilor No. 32., 94719 számú kötv.
20.000 lej Ana Dresler, Bucuresti, Str. Lascar Catargi No. 54., 153928 sz. k.
20.000 lej Paraschiv E. Iamandi, Bucuresti, Str. G-ral Berthelot, Casa Scoalelor, 92699 számú kötvény.
20.000 lej Sp. E. Lykiardopolos, comerciant, Brăila, 8940 számú kötvény.
20.000 lej Elena Ursu, Comuna Manoilesti, Jud. Lăpusna, 120293 számú kötv.
20.000 lej Moise Marcu, Tg. Sulița, Jud. Botosani, 19592 számú kötvény.
20.000 lej Ana Alexandrescu, Târgoviste, Str. Alecu Brătescu 4., 37031 sz. k.
20.000 lej Teodor Nicolau, Slatina, Str. Strihăret No. 32., 51921 számú kötv.
20.000 lej Plut, major Drug Ioan, Tecuci, Satu Nou, 147185 számú kötvény.
20.000 lej Moritz Dodis, Bucuresti, Calea Mosilor No. 37., fost 43., 83761 sz. k.
20.000 lej Rudolf Vocaty, Iasi, Stradela Sărariei No. 34., 91300 számú kötv.
20.000 lej Margareta Botez, Tg. Ocna, Str. Metaxa, 11663 számú kötvény.
20.000 lej Lt. Bărgan Dumitru, Târgu-Jiu, Regimentul 18 Infanterie 42633 sz. k.
20.000 lej Mihai A. Cimpoiasu, Bucuresti, Str. Cezar Boliac No. 20., 14321 számú kötvény.
20.000 lej Elena Drăghici, Bucuresti, Cart. Fabr. de Chibrituri, 48424 sz. kötv.
20.000 lej Eliza Vlădoianu, Bucuresti, Str. Traian No. 112., 149805 számú kötv.

Az „ASIGURAREA ROMÂNEASCĂ” valamint az „ASIGURAREA TĂRÂNEASCĂ” elfogad TŰZ-, IFG., HALÁLESET- ÁLLAT- és ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT orvosi bizonylat alapján, leiben, nemkülönböztetve SZÁLLÍTÁSI BIZTOSÍTÁST is. Elsőrangú versenyképes díjtételek mellett.

A VEZÉRIGAZGATÓSÁG.